

2024

EDUCATION
(Honours Core)

Paper : EDU-HC-2¹⁶

(Philosophical and Sociological
Foundations of Education)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks
for the questions

1. Answer the following as directed : $1 \times 10 = 10$

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশ অনুসৰি উত্তৰ দিয়। :

- (a) What is Philosophy?

দৰ্শন য়ানে কি ?

- (b) From which language has the English word 'epistemology' been derived?

ইংৰাজী 'epistemology' শব্দটো কোনটো ভাষাৰ পৰা উৎপত্তি হৈছে ?

- (c) Write the two main parts of Buddhist Philosophy.

বৌদ্ধ দৰ্শনৰ প্ৰধান ভাগ দুটা কি কি ?

- (d) Who wrote the book, *Manusmṛiti*?
Manusmṛiti নামৰ গ্ৰন্থখন কোনে লিখিছিল?
- (e) Who is the propounder of Idealism?
 আদৰ্শবাদৰ প্ৰতিষ্ঠাপক কোন?
- (f) What is the meaning of the Greek word 'pragma'?
 গ্ৰীক শব্দ 'pragma'ৰ অৰ্থ কি?
- (g) Mention any one method of sociology.
 সমাজবিজ্ঞানৰ যি কোনো এটা পদ্ধতি উল্লেখ কৰা।
- (h) The size of primary group is large.

(Write True or False)

প্ৰাথমিক দলৰ আকাৰ ডাঙৰ।

(সত্য নে অসত্য লিখা)

- (i) Who wrote the book, *Social Change*?
Social Change নামৰ গ্ৰন্থখন কোনে ৰচনা কৰিছিল?
- (j) What is cultural lag?
 সাংস্কৃতিক পশ্চাদ্ৱৰ্তিতা মানে কি?

2. Answer the following questions very briefly :

2×5=10

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ অতি চমু উত্তৰ দিয়া :

- (a) Write the classification of Indian Philosophy.
 ভাৰতীয় দৰ্শনৰ ভাগবোৰ লিখা।
- (b) Mention any two principles of Idealism.
 আদৰ্শবাদৰ যি কোনো দুটা নীতি উল্লেখ কৰা।

- (c) Mention any two characteristics of secondary groups.
 মাধ্যমিক সমূহৰ যি কোনো দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা।
- (d) Write any two characteristics of culture.
 সংস্কৃতিৰ যি কোনো দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।
- (e) Write two characteristics of educational sociology.
 শিক্ষা সমাজবিজ্ঞানৰ দুটা বৈশিষ্ট্য লিখা।

3. Write short notes on any four of the following : 5×4=20

তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

- (a) Relationship between education and philosophy
 শিক্ষা আৰু দৰ্শনৰ মাজৰ সম্পৰ্ক
- (b) Four basic principles of Buddhist Philosophy
 বৌদ্ধ দৰ্শনৰ চাৰিটা মূল নীতি
- (c) Characteristics of pragmatism
 প্ৰয়োগবাদৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ
- (d) Education as a socialization process
 সামাজীকৰণ প্ৰক্ৰিয়া হিচাপে শিক্ষা
- (e) Relationship between education and culture
 শিক্ষা আৰু সংস্কৃতিৰ মাজৰ সম্পৰ্ক
- (f) Social organization
 সামাজিক সংগঠন

(4)

4. Define educational philosophy. Discuss the nature of educational philosophy. 2+8=10
শৈক্ষিক দৰ্শনৰ সংজ্ঞা দিয়া। শৈক্ষিক দৰ্শনৰ প্ৰকৃতি আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

What is philosophy of education? Discuss the impact of philosophy on education. 10
শিক্ষাৰ দৰ্শন কি? শিক্ষাৰ ওপৰত দৰ্শনৰ প্ৰভাৱ আলোচনা কৰা।

5. Explain different aspects of Vedic Philosophy for implication in education. 10
শিক্ষাত প্ৰয়োগৰ বাবে বৈদিক দৰ্শনৰ বিভিন্ন দিশবোৰ ব্যাখ্যা কৰা।

Or / অথবা

What is Naturalism? What are its main principles? Discuss. 2+8=10
প্ৰকৃতিবাদ কি? ইয়াৰ মূল নীতিসমূহ কি কি? আলোচনা কৰা।

6. Define Sociology. Discuss the scope of educational sociology. 2+8=10
সমাজবিজ্ঞানৰ সংজ্ঞা দিয়া। শিক্ষা সমাজবিজ্ঞানৰ পৰিসৰ আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

What is educational sociology? Discuss the importance of educational sociology. 10
শিক্ষা সমাজবিজ্ঞান কি? শিক্ষা সমাজবিজ্ঞানৰ গুৰুত্ব সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

(5)

7. What is social change? Discuss on education as an instrument of social change. 2+8=10
সামাজিক পৰিৱৰ্তন কি? সামাজিক পৰিৱৰ্তনৰ আহিলা স্বৰূপে শিক্ষা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।

Or / অথবা

What do you mean by culture? Discuss the relation between education and culture. 10
সংস্কৃতি বুলিলে কি বুজা? শিক্ষা আৰু সংস্কৃতিৰ মাজৰ সম্পৰ্ক আলোচনা কৰা।

***